

ПРАВОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ІНФОРМАЦІЙНО-ТЕХНІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПОЛІЦІЇ

УДК 343.985

DOI <https://doi.org/10.32782/2709-9261-2024-1-9-13>

Негребецький Владислав Валерійович,

кандидат юридичних наук, доцент

(Науково-дослідний інститут вивчення проблем злочинності імені академіка
В.В. Сташиса Національної академії правових наук України, м. Харків;

Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого, м. Харків)

ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-0478-6533>

ВИКОРИСТАННЯ СИСТЕМ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ У БОРОТБІ ЗІ ЗЛОЧИННІСТЮ: ОГЛЯД ТА ПЕРСПЕКТИВИ¹

Здійснення консолідованої поетапної цифрової трансформації судових і правоохоронних органів України здійснюється на основі інструментів стратегічного менеджменту, які відповідають найкращим практикам країн ЄС. В роботі розглянуто правові підстави використання автоматизованих систем на основі штучного інтелекту (ШІ) в розслідуванні та попередженні кримінальних правопорушень. Досліджується досвід провідних країн світу щодо застосування систем на основі ШІ, пропонуються перспективні напрями законодавчого регулювання використання штучного інтелекту.

Ключові слова: штучний інтелект, криміналістика, цифрова криміналістика, судова експертиза цифрові докази, цифрова трансформація, розслідування злочинів, протидія злочинності.

Постановка проблеми. 21 сторіччя характеризується стрімким розвитком чіп-орієнтованих технологій², метою яких є полегшення праці людини, покращення комфорту і задоволення від процесу і результатів праці. Останнім часом активно дискутуються питання можливості використання технологій на основі штучного інтелекту. Розвиток ШІ в останні роки зробив великий стрибок вперед, зробивши його однією із стратегічних технологій 21 століття, що має потенціал для отримання суттєвих переваг щодо ефективності, точності та зручності, а отже, внесення позитивних змін у європейську економіку та суспільство; при цьому штучний інтелект слід розглядати не як самоціль, а як інструмент для служіння людям з кінцевою метою підвищення людського добробуту, людських можливостей та безпеки [1].

За історію свого існування людство намагалося створити та використовувати інтелектуальні машини, які могли мислити і надавати відповіді на запитання подібно тому, як це робить людина. Так, в 1902 році Грецький археолог Валеріос Стаїс переглянув деякі артефакти з корабельної аварії на Антикітері. Розбитий Римський вантажний корабель був виявлений двома роками рані-

ше, але Стаїс був першим, хто помітив серед скарбів інтригуючий шматочок бронзи. Це виглядало так, ніби це може бути Шестерня або колесо. Цей іржавий шматок металу виявився частиною Антикітерського механізму, стародавнього аналогового астрономічного комп'ютера. Механізм Антикітери відстежував положення планет, передбачав місячні та сонячні затемнення і навіть сигналізував про наступні Олімпійські ігри [2].

В 1950 Британський математик Алан Тьюрінг публікує статтю «Обчислювальні машини і розум» в журналі з філософії «Mind» [3]. Автор задається запитанням, «чи можуть машини думати?» (подібно тому, як це робить людина – прим. автора) і, з цією метою пропонує імітаційну гру, щоб визначити, чи може комп'ютер продемонструвати той самий розум, що і людина. В подальшому тест було названо ім'ям автора (тест Тьюрінга).

Привабливо, що Алан не намагався дати визначення поняття штучного інтелекту прямо. Своє наукове дослідження вчений розпочинає наступним: «я пропоную розглянути питання» чи можуть машини думати?» Він підкреслює, що традиційний підхід до цього питання полягає в тому, щоб спочатку визначити поняття «машина» і «інтелект». Однак Тьюрінг обрав інший шлях; натомість він замінив оригінальне запитання іншим, «яке тісно пов'язане з оригінальним і формулюється відносно однозначно». По суті, він пропонує замінити питання "чи думають машини?" питанням "чи можуть машини робити те, що можемо робити ми (як мислячі істоти)?». Перевагою нового питання, як стверджував

¹ Стаття написана у межах розробки фундаментальної теми «Інноваційні методи та цифрові технології в криміналістиці та судовій експертизі», яка досліджується фахівцями НДІ вивчення проблем злочинності імені академіка В. В. Сташиса НАПрН України.

² В даному випадку під чіп-орієнтованою технологією ми розуміємо комп'ютерне подібну систему, яка здатна виконувати програмний код і заздалегідь запрограмовані команди. Серцем такою системи є мікропроцесор (чіп).

Тьюрінг, є те, що він проводить «чітку межу між фізичними та інтелектуальними можливостями людини». Людина взаємодіє з одним комп'ютером і однією людиною. Учасники цього тесту не бачать один одного. Бесіда ведеться в режимі "тільки текст", як-от, за допомогою клавіатури і екрану комп'ютера-посередника. На підставі відповідей на питання він повинен визначити, з ким він розмовляє: з людиною або комп'ютерною програмою. Завдання комп'ютерної програми-ввести людину в оману, змусивши зробити невірний вибір. І якщо людина не може точно сказати, хто зі співрозмовників людина, то вважається, що машина пройшла тест. Завдання комп'ютерної програми-ввести людину в оману, змусивши зробити невірний вибір».

Аналіз останніх досліджень і публікацій. 29 червня 2021 року Комітет Європейського парламенту з питань громадянських свобод, правосуддя та внутрішніх справ (the European Parliament's Committee on Civil Liberties, Justice and Home Affairs (LIBE) представив та прийняв проєкт Звіту про штучний інтелект у кримінальному праві та його використання поліцією та судовими органами у кримінальних справах [4]. У звіті детально описуються різні програми штучного інтелекту, які можуть використовуватися правоохоронними органами, включаючи такі технології, як розпізнавання обличчя, ідентифікація мовця, ідентифікація мови тощо, та інші інструменти та програми штучного інтелекту, які вже «використовуються судовими органами у всьому світі». Відповідно, у звіті підкреслюється, що інструменти штучного інтелекту, «що розробляються або використовуються правоохоронними органами або судовою системою, повинні, як мінімум, бути надійними і відповідати призначенню, дотримуватися принципів справедливості, підзвітності, прозорості та зрозумілості, а їх впровадження повинно проходити сувору перевірку на необхідність і відповідність». Члени Комітету наголошують на «необхідності демократичних гарантій та підзвітності за використання штучного інтелекту в правоохоронних органах» і закликають до наступного:

Людський нагляд за системами штучного інтелекту, відкритими алгоритмами та публічними аудитами;

Заборона приватних баз даних розпізнавання обличчя, поведінкової поліції та оцінки громадян;

Невикористання систем, заснованих на розпізнаванні, для прикордонного контролю.

За наслідками проведеного дослідження Європейський парламент 6 жовтня 2021 року прийняв Резолюцію щодо штучного інтелекту у кримінальному праві та його використання поліцією та судовими органами у кримінальних справах (далі – Резолюція) [5]. Даним документом підкреслюється, що додатки ШІ (програми на основі ШІ – прим. автора) пропонують великі можливості в галузі правоохоронної діяльності. Використання ШІ не лише допомагає вдосконалити методи роботи в правоохоронних та судових органах, але також є вельми корисним для боротьби з певними видами кримінальних правопорушень, де застосування ШІ більш ефективно (наприклад, відмивання грошей та фінансування тероризму, сексуального насильства в Інтернеті тощо).

Проблемам впровадження та використання цифрових систем та ШІ у боротьбі зі злочинністю було присвячені роботи відомих українських вчених-юристів: О. В. Бринцева, Н. Ю. Голубевої, В. А. Журавля, Б. А. Заплотинського, П. В. Казакевича, Н. В. Кушакової-Костицької, В. С. Мильцевої, Ю. С. Репіної, М. І. Смоковича, А. В. Столітнього, В.М. Шевчука, В. Ю. Шепітька та ін. Зокрема, Радутний О. Є. досліджує взаємовплив права та нових технологій на осно-

ві ШІ [6]. Ю. С. Репіною досліджено світові стандарти та практики використання ШІ в судочинстві [7]. Фахівцями лабораторії «Використання сучасних досягнень науки і техніки у боротьбі зі злочинністю» НДІ вивчення проблем злочинності імені академіка В. В. Сташиса НАПрН України було розглянуто ШІ – системи як елемент науково-технічного забезпечення слідчої діяльності в умовах змагального кримінального процесу [8].

Використання інструментів і сервісів ШІ у судочинстві – це проблема, що потребує подальших теоретичних розробок, урахуваючи безупинний розвиток ІТ, а також викликані такими якісними змінами технологічні нововведення у судові системи. Судочинство адаптується до нових умов, об'єктивно з'являються нові завдання, а, отже, і потреба у їх розв'язанні. Існує необхідність докладного законодавчого регулювання практики використання ШІ – систем, зокрема, в діяльності органів правопорядку.

Метою статті є розгляд правових підстав, сучасних можливостей і перспектив законодавчого регулювання використання штучного інтелекту у розслідуванні та попередженні кримінальних правопорушень.

Виклад основного матеріалу. В Резолюції щодо штучного інтелекту було звернуто увагу на ризик упередженості та дискримінації, що виникає внаслідок використання додатків ШІ. Упередження можуть бути притаманні основним наборам даних; ці упередження, як правило, поступово збільшуються, увічнюються та посилюють існуючу дискримінацію. В даний час багато систем ШІ ідентифікації неправильно ідентифікують та неправильно класифікують людей за расовою належністю, людей, що належать до певних етнічних громад, LGBTQI, дітей, літніх людей та жінок. Для вирішення цих проблем слід докладати сильних зусиль, щоб уникнути автоматизованої дискримінації та упередженості. З цією метою необхідні міждисциплінарні дослідження та вклад, включаючи вклад з галузей науки та техніки, критичні дослідження раси, дослідження інвалідності та результати інших дисциплін. Правоохоронні органи та судові органи повинні використовувати лише програми AI, які дотримуються принципу конфіденційності та захисту даних за допомогою проектування.

Резолюція підкріплює той факт, що люди, які працюють у сфері правоохоронних органів та юстиції, не повинні сліпо довіряти системам ШІ. Звідси випливає, що рішення з використанням ШІ систем, завжди повинні приймати люди. Ігнорування цієї вимоги може призвести до істотних помилок. Так, відомий випадок, коли адвокат в США, який представляв клієнта в окружному суді, використовував ChatGPT для підготовки юридичного документу. При дослідженні останнього судом було виявлено багато помилок, включаючи сфальшовані судові справи. За наслідками інциденту суд ввів практику, щоб адвокати подавали сертифікат, який вказує або на те, що жодна частина будь-якого документа, який вони представляють, не була сформована за допомогою інструменту штучного інтелекту [9].

Судові та правоохоронні органи повинні дотримуватися надзвичайно високих юридичних стандартів та забезпечити втручання людини. У цьому контексті депутати Європарламенту закликали заборонити системам ШІ запропонувати судові рішення. Вони попередили, що прогностична поліція не може становити єдину основу для втручання, оскільки вона не може відповісти на питання про причинність і не може зробити надійні прогнози щодо індивідуальної поведінки. Так, як зазначила суддя Верховного Суду Олена Кібенко, попри прогресивність застосування штучного інтелекту для розгляду судових справ (штучний інтелект використовується

в судах Великобританії, Китаю, Бразилії), досвід використання штучного інтелекту в судах виявив і низку проблем. Зокрема, штучний інтелект може формувати судову практику на свій розсуд, при цьому ігноруючи певні нюанси справ. Тобто, алгоритми роботи штучного інтелекту можуть мати особливості, які відібраються на судових рішеннях. Користування штучним інтелектом може призвести до того, що суддя втратить навички критичного мислення. Штучний інтелект фактично буде розглядати справи за суддю, а суддя, у підсумку, стане придатком до штучного інтелекту. Втрачається можливість для розвитку права та судової практики. Оскільки штучний інтелект базується на аналізі попередніх прецедентів, то діяльність штучного інтелекту буде спрямована на охоплення вже існуючої судової практики, фактично без можливості її подальшого розвитку [10].

Резолюція щодо штучного інтелекту також вимагає постійної заборони використання автоматизованого аналізу та визнання ознак людини у загальнодоступних просторах. Депутати також висловили занепокоєння щодо використання приватних баз даних розпізнавання облич правоохоронними органами та розвідувальними службами, таких як Clearview AI (база даних з більш ніж трьох мільярдів фотографій, які були незаконно зібрані з соціальних мереж та інших частин Інтернету, в тому числі від громадян ЄС) Тому Резолюція закликає держави-члени зобов'язати закон правоохоронні органи повинні розкривати, чи використовують вони технологію Clearview AI або еквівалентні технології інших постачальників; нагадує про думку Європейської ради із захисту даних (EDPB) про те, що використання правоохоронними органами Європейського Союзу такого сервісу, як Clearview AI, "ймовірно, не буде відповідати режиму захисту даних ЄС"; закликає заборонити використання приватних баз даних розпізнавання осіб в правоохоронних органах.

Європейський парламент 14 червня 2023 р. прийняв Закон про регулювання штучного інтелекту (Закон про штучний інтелект) [11]. Закон спрямований на захист від можливих шкідливих впливів штучного інтелекту, і має забезпечити, щоби технології штучного інтелекту відповідали європейському законодавству щодо приватності, безпеки, прозорості тощо. Системи штучного інтелекту, рівень ризику яких визнають неприйнятним, заборонили. До останніх належать:

1) системи віддаленої біометричної ідентифікації у публічно доступних місцях;

2) біометричні системи класифікації людей за статтю, расою, етнічною належністю, громадянством, релігією, політичними поглядами тощо;

3) поліцейські системи «передбачення» (на основі профілю, місця розташування чи колишніх проблем із законом), системи розпізнавання емоцій у роботі правоохоронних органах, органах прикордонного контролю, на робочому місці та у навчальних закладах;

4) системи, що спроможні створювати бази даних облич на основі обробки зображень з камер у громадських місцях тощо. До систем високого ризику віднесли й ті системи ШІ, що можуть становити значну загрозу для здоров'я, безпеки, фундаментальних прав, а також ті, які можуть вплинути на думку виборців і результати голосування.

В 2023 році в Великобританії відбувся перший у світі глобальний саміт з безпеки штучного інтелекту. До кола питань, що розглядатимуться на саміті, ввійдуть ризики, пов'язані зі штучним інтелектом, включаючи прикордонні системи, і обговорено, як їх можна

знизити за допомогою скоординованих на міжнародному рівні дій [12].

В Україні 11 травня 2023 року було схвалено «Комплексний стратегічний план реформування органів правопорядку як частини сектору безпеки і оборони України на 2023–2027 роки» [13]. Цим документом передбачено комплексну цифрову трансформацію, зокрема:

1. Здійснення консолідованої поетапної цифрової трансформації органів правопорядку та прокуратури на основі інструментів стратегічного менеджменту, які відповідають найкращим практикам ЄС.

2. Подальше впровадження в діяльність органів правопорядку та прокуратури інноваційних технологічних досягнень, що забезпечують гнучкість операційних процесів, IT-рішення, цифрову спроможність оперативного реагувати на події та зміни й здобувати результат, орієнтований на інтереси суспільства.

3. Поетапне впровадження електронної системи управління кримінальними провадженнями шляхом комплексної заміни та модернізації обладнання, забезпечення сумісності IT-систем, безперебійності роботи, доступу усіх учасників кримінального провадження та інтегрованості.

4. Підвищення ефективності діяльності органів правопорядку та прокуратури через забезпечення більшої доступності й повноти інформації, розроблення і впровадження сервісів на Єдиному державному вебпорталі електронних послуг.

5. Впровадження заходів безпеки і захисту персональних даних відповідно до стандартів ЄС.

6. Удосконалення та впровадження більш безпечних, гнучких, спроможних і доступних систем зв'язку між усіма органами правопорядку та іншими екстремними службами (включаючи цифрове радіо: голосовий зв'язок і широкосмугове передавання даних).

7. Запровадження в усіх органах правопорядку та прокуратури уніфікованої системи особистої автентифікації та системи біометричного зіставлення із поступовим забезпеченням її сумісності з європейськими системами. Широке використання під час здійснення досудового розслідування, а також для обробки даних та аналітичної діяльності органів правопорядку і прокуратури штучного інтелекту, блокчейну, хмарних обчислень та інших інноваційних рішень.

8. Оновлення операційних процесів за допомогою IT-систем, придатних для обміну даними з інституціями ЄС відповідно до стандартів ЄС.

9. Надання органам правопорядку та прокуратури для забезпечення виконання покладених на них функцій права на безпосередній спільний доступ до автоматизованих інформаційних і довідкових систем, реєстрів і баз даних, держателем (адміністратором) яких є інші державні органи.

Проблемним питанням щодо використання систем на основі ШІ в розслідуванні та попередженні кримінальних правопорушень є стандарти якості таких систем. Якість автоматизованої системи на службі правоохоронців напряму впливає на ефективність їх діяльності. Якщо ШІ система буде давати збій (не одноразовий, а систематичний), то навряд чи це можна виправдати «новизною» системи, або її недостатнім навчанням. Звідси може виникнути питання, чи доцільно таку систему буде в подальшому використовувати. Зрештою, помилку системи можна розглядати як помилку правоохоронців. Так, в листопаді 2022 року в середній школі Томаса Проктора (Ютіка, Нью-Йорк) відбувся випадок з ножовим пораненням, внаслідок якого постраждав

учень. В приміщенні школи були встановлені системи відеоспостереження на основі ШІ, здатні виявляти зброю. Але на жаль, система цього разу не спрацювала, і один з учнів проніс у приміщення мисливський ніж. На жаль, до цього випадку неспрацьовування сканерів на ножі вже мало місце неодноразово [14].

Висновки. Безумовно, використання технологій на основі ШІ в роботі правоохоронних органів є не просто дань часу, а об'єктивною необхідністю. Це визначено рядом причин:

1) Правоохоронні органи – обличчя держави. Їх технічна оснащеність свідчить про рівень розвитку і досконалості державного апарату. Кожний шанс застосувати передову технологію і підвищити таким чином ефективність діяльності свідчить про бажання плідно працювати на благо держави і громадян.

2) Інформаційно-аналітична робота вже тривалий час базується на інформаційних технологіях, роль останніх в цьому вже тривалий час є значною.

3) Використання технологій, які здійснюють не звичайне оброблення інформації, а здатні здійснити це на

рівні глибокого навчання, подібно тому, як це робить людина, дозволяє автоматизувати процес на значно вищому рівні, у порівнянні з звичайними системами.

4) Злочинці теж використовують або мають можливість використовувати подібні системи, тому відсутність їх у правоохоронців буде ставити останніх в нерівні умови з усіма впливаючими наслідками.

5) Технології на ґрунті ШІ дозволять не просто зробити умови праці правоохоронця комфортними, а й внести позитив в естетику праці і навіть просто покращити настрої і впевненість у перемозі.

Для розробки і впровадження в правоохоронну діяльність систем на основі ШІ доцільно використовувати високі стандарти якості. Вважаємо, що для цього необхідно підвищити наукову основу в процесі проектування таких систем, і залучити спеціалістів-науковців в галузі права і боротьби зі злочинністю за профілем роботи ШІ системи. Наприклад, можна залучити науково-дослідні установи в галузі права, в яких акумульовано багаторічний досвід діяльності щодо попередження і боротьби з злочинністю.

Список використаних джерел

1. Artificial intelligence in criminal law and its use by the police and judicial authorities in criminal matters / Adopted at the plenary meeting of the European Parliament (Strasbourg, 6 October 2021). URL: https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/TA-9-2021-0405_EN.html (дата звернення: 30.03.2024).
2. 115th Anniversary of the Antikythera Mechanism's Discovery (May 17, 2017). URL: <https://www.google.com/doodles/115th-anniversary-of-the-antikythera-mechanisms-discovery> (дата звернення: 30.03.2024).
3. A M Turing, 'Computing Machinery and Intelligence'. 1950. URL: <https://academic.oup.com/mind/article-pdf/LIX/236/433/9866119/433.pdf>. (дата звернення: 30.03.2024).
4. Draft report on artificial intelligence in criminal law and its use by the police and judicial authorities in criminal matters. (July 7, 2021). URL: https://www.europarl.europa.eu/meetdocs/2014_2019/plmrep/COMMITTEES/LIBE/PR/2021/06-28/1206735EN.pdf (дата звернення: 30.03.2024).
5. Artificial intelligence in criminal law and its use by the police and judicial authorities in criminal matters / Adopted at the plenary meeting of the European Parliament (Strasbourg, 6 October 2021). URL: https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/TA-9-2021-0405_EN.html (дата звернення: 30.03.2024).
6. Радутний О.Е. Право та окремі аспекти світу атомів і бітів (робототехніка, штучний інтелект, цифрова людина). *Питання боротьби зі злочинністю*. 2021. № 41. С. 13–28. DOI:10.31359/2079-6242-2021-41-13.
7. Ю. С. Репіна. Світові стандарти та практики використання штучного інтелекту у судочинстві. *Питання боротьби зі злочинністю*. 2021. № 41. С. 29–38. DOI:10.31359/2079-6242-2021-41-29.
8. Шепітько В.Ю., Коновалова В.О., Шевчук В.М. та ін. Науково-технічне забезпечення слідчої діяльності в умовах змагального кримінального процесу. *Питання боротьби зі злочинністю*. 2021. № 42. С. 92–102. DOI: 10.31359/2079-6242-2021-42-92.
9. Megan Cerullo Texas judge bans filings solely created by AI after ChatGPT made up cases (CBS News, June 2, 2023). URL: <https://www.cbsnews.com/news/texas-judge-bans-chatgpt-court-filing/> (дата звернення 30.03.2024).
10. Суддя може перестати професійно розвиватись – у Верховному Суді назвали ризики використання штучного інтелекту для розгляду справ (24.03.2023). URL: <https://sud.ua/uk/news/publication/265541-sudya-mozhet-perestat-professionalno-razvivatsya-v-verkhovnom-sude-nazvali-riski-ispolzovaniya-iskusstvennogo-intellekta-dlya-rassmotreniya-del> (дата звернення: 30.03.2024).
11. Artificial Intelligence Act / Adopted at the plenary meeting of the European Parliament (Strasbourg, 14 June 2023). URL: https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/TA-9-2023-0236_EN.html (дата звернення: 30.03.2024).
12. Britain to host first global summit on artificial intelligence safety. By Kanishka Singh and Andrea Shalalhttps (June 8, 2023). URL: <https://www.reuters.com/technology/britain-host-first-global-summit-artificial-intelligence-safety-2023-06-07/> (дата звернення: 30.03.2024).
13. Про Комплексний стратегічний план реформування органів правопорядку як частини сектору безпеки і оборони України на 2023 – 2027 роки: Указ президента України від 11.05.2023 №273/2023. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/2732023-46733> (дата звернення: 30.03.2024).
14. Elissa Krull. Proctor High School increases security following stabbing incident, suspends two (Nov. 02, 2022). URL: <https://spectrumlocalnews.com/nys/central-ny/news/2022/11/02/proctor-high-school-increases-security-following-stabbing-incident> (дата звернення: 30.03.2024).

References

1. Artificial intelligence in criminal law and its use by the police and judicial authorities in criminal matters / Adopted at the plenary meeting of the European Parliament (Strasbourg, 6 October 2021). Retrieved from: https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/TA-9-2021-0405_EN.html (date of application: 30.03.2024).

2. 115th Anniversary of the Antikythera Mechanism's Discovery (May 17, 2017). Retrieved from: <https://www.google.com/doodles/115th-anniversary-of-the-antikythera-mechanisms-discovery> (date of application: 30.03.2024).
3. A M Turing, 'Computing Machinery and Intelligence' (1950). Retrieved from: <https://academic.oup.com/mind/article-pdf/LIX/236/433/9866119/433.pdf>. (date of application: 30.03.2024).
4. Draft report on artificial intelligence in criminal law and its use by the police and judicial authorities in criminal matters. (July 7, 2021). Retrieved from: https://www.europarl.europa.eu/meetdocs/2014_2019/plmrep/COMMITTEES/LIBE/PR/2021/06-28/1206735EN.pdf (date of application: 30.03.2024).
5. Artificial intelligence in criminal law and its use by the police and judicial authorities in criminal matters / Adopted at the plenary meeting of the European Parliament (Strasbourg, 6 October 2021). Retrieved from: https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/TA-9-2021-0405_EN.html ((date of application: 30.03.2024).
6. Radutnyi, O.E. (2021). Pravo ta okremi aspekty svitu atomiv i bitiv (robototekhnika, shtuchnyi intelekt, tsyfrova liudyna) [Law and certain aspects of the world of atoms and bits (robotics, artificial intelligence, digital man)]. *Pytannia borotby zi zlochynnistiu*. 41. S. 13–28. DOI:10.31359/2079-6242-2021-41-13 [in Ukrainian].
7. Riepina, Yu.S. (2021). Svitovi standarty ta praktyky vykorystannia shtuchnoho intelektu u sudochynstvi [International standards and practices for the use of artificial intelligence in legal proceedings]. *Pytannia borotby zi zlochynnistiu*. 41. S. 29–38. DOI:10.31359/2079-6242-2021-41-29 [in Ukrainian].
8. Shepitko, V.Iu., Konovalova, V.O., & Shevchuk, V.M. (2021). Naukovo-tekhnicne zabezpechennia slidchoi diialnosti v umovakh zmahalnoho kryminalnoho protsesu. *Pytannia borotby zi zlochynnistiu*. 42. S. 92–102. DOI: 10.31359/2079-6242-2021-42-92. Scientific and technical support of investigative activities in the context of adversarial criminal proceedings [in Ukrainian].
9. Megan Cerullo Texas judge bans filings solely created by AI after ChatGPT made up cases (CBS News, June 2, 2023). Retrieved from: <https://www.cbsnews.com/news/texas-judge-bans-chatgpt-court-filing/> (date of application: 30.03.2024).
10. Suddia mozhe perestaty profesiino rozvyvatys – u Verkhovnomu Sudi nazvaly ryzyky vykorystannia shtuchnoho intelektu dlia rozghliadu sprav [Judge may stop developing professionally – the Supreme Court called the risks of using artificial intelligence to consider cases] (24.03.2023). Retrieved from: <https://sud.ua/uk/news/publication/265541-sudya-mozhet-perestat-professionalno-razvivatsya-v-verkhovnom-sude-nazvali-riski-ispolzovaniya-iskusstvennogo-intellekta-dlya-rassmotreniya-del> (date of application: 30.03.2024) [in Ukrainian].
11. Artificial Intelligence Act / Adopted at the plenary meeting of the European Parliament (Strasbourg, 14 June 2023). Retrieved from: https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/TA-9-2023-0236_EN.html (date of application: 30.03.2024).
12. Britain to host first global summit on artificial intelligence safety. By Kanishka Singh and Andrea Shalalhttps (June 8, 2023). Retrieved from: <https://www.reuters.com/technology/britain-host-first-global-summit-artificial-intelligence-safety-2023-06-07/> (date of application: 30.03.2024).
13. Pro Kompleksnyi stratehichniy plan reformuvannia orhaniv pravoporiadku yak chastyny sektoru bezpeky i oborony Ukrainy na 2023 – 2027 roky: Ukaz prezydenta Ukrainy vid 11.05.2023 №273/2023 [On the Comprehensive Strategic Plan for reforming law enforcement agencies as part of the security and defense sector of Ukraine for 2023-2027: Presidential Decree No. 273/2023 of 11.05.2023]. Retrieved from: <https://www.president.gov.ua/documents/2732023-46733> (date of application: 30.03.2024) [in Ukrainian].
14. Elissa Krull. Proctor High School increases security following stabbing incident, suspends two (Nov. 02, 2022). Retrieved from: <https://spectrumlocalnews.com/nys/central-ny/news/2022/11/02/proctor-high-school-increases-security-following-stabbing-incident> (date of application: 30.03.2024).

Nehrebetskyi Vladyslav,

PhD in Law, Associate Professor

(Academician Stashis Scientific Research Institute for the Study of Crime Problems of the National Academy of Law Sciences of Ukraine, Kharkiv;

Yaroslav Mudriy National Law University, Kharkiv)

ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-0478-6533>

**USING ARTIFICIAL INTELLIGENCE SYSTEMS IN THE FIGHT AGAINST CRIME:
OVERVIEW AND PROSPECTS**

The implementation of the consolidated step-by-step digital transformation of the judicial and law enforcement agencies of Ukraine is carried out on the basis of strategic management tools that correspond to the best practices of the EU countries. The paper considers the legal grounds for using automated systems based on artificial intelligence in the investigation and Prevention of criminal offenses. The article examines the experience of leading countries in the use of is-based systems, and suggests promising areas for legislative regulation of the use of artificial intelligence.

Key words: artificial intelligence, criminalistics, digital criminalistics, forensic expertise, digital evidence, digital transformation, Crime Investigation, countering crime.